

Στην ενότητα αυτή θα μάθεις

- ✓ Γιατί αφήνουμε μηνύματα
- ✓ Να αφήνεις σύντομα μηνύματα, προφορικά και γραπτά
- ✓ Να βάζεις διαλυτικά, απόστροφο και ενωτικό, όταν γράφεις.
- ✓ Να διαβάζεις και να γράφεις τους διφθόγγους.

26 Οκτωβρίου,
του Αγίου Δημητρίου.
Να ευχηθώ στη
θεία Δημήτρα.

Πέρασα να σε
δω αλλά δε σε
βρήκα. Θα σου
τηλεφωνήσω το
απόγευμα. ❤️
Χαρά!

Μαριά, φεύγω για το σχολείο.
Πήρε η γιαγιά. Θα περάσει
το απόγευμα από το σπίτι
Λουκάς

Λουκά, γεια.
Είμαι ο Αρμπέν.
Ήθελα να βγούμε
να παίξουμε,
αλλά δε
σε βρήκα.

- ☀️ Ποιος έχει αφήσει καθένα από τα παραπάνω μηνύματα και γιατί;
- ☀️ Εσύ έχεις πάρει ποτέ μήνυμα; Από ποιον;
- ☀️ Έχεις αφήσει ποτέ μήνυμα σε κάποιον; Τι του έλεγες ή τι του έγραφες;

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

1 Η Χαρά, ο Λουκάς, η Γαλήνη και ο Αρμπέν προετοιμάζονται για το ταξίδι τους στη Χωχαρούπα. Όλοι σκέφτονται συνέχεια τι θα χρειαστούν στον δρόμο. Δεν ξέρουν τι καιρό θα κάνει ούτε πώς θα είναι στη Χωχαρούπα. Έτσι, προσπαθούν να μην ξεχάσουν κάποια βασικά πράγματα, όπως τρόφιμα, ρούχα και άλλα.

Γιατί ανησυχούμε άδικα; Ας βρούμε στον τηλεφωνικό κατάλογο κάποιο τηλέφωνο της Χωχαρούπας. Θα τηλεφωνήσουμε στην τουριστική αστυνομία της Χωχαρούπας και θα ρωτήσουμε όλα αυτά που χρειάζεται να γνωρίζουμε για το ταξίδι! Θα πάρω τηλέφωνο τον Λουκά, για να του πω την ιδέα μου!

«Ο Κώστας, η Μάρθα και ο Λουκάς απουσιάζουν. Αφήστε το μήνυμά σας!»

Λουκά, γεια! Η Γαλήνη είμαι! Μου ήρθε μια ιδέα για το ταξίδι. Όταν γυρίσεις, πάρε με τηλέφωνο να σου την πω!

Στο μεταξύ η Γαλήνη, για να μη χάνει χρόνο, αρχίζει να ψάχνει στον τηλεφωνικό κατάλογο. **Βλέπει σε μια σελίδα πολλά ονόματα χωρών.**

Τα διαβάζει όλα με τη σειρά:

Αίγυπτος, Αλβανία, ..., Βουλγαρία, Ελλάδα, Ιαπωνία, ..., Κίνα, Κορέα, ..., Ουκρανία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Τουρκία, ..., Φιλιππίνες...

☀ Ξέρεις κάποιες από τις χώρες αυτές;

☀ Βρες τις στον χάρτη με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας σου.

Μάθε να γράφεις σωστά τη φράση με τα έντονα γράμματα.

Η Χαρά, ο Λουκάς, η Γαλήνη και ο Αρμπέν προετοιμάζονται για το ταξίδι τους στη Χωχαρούπα. Όλοι σκέφτονται συνέχεια τι θα χρειαστούν στον δρόμο. Δεν ξέρουν τι καιρό θα κάνει ούτε πώς θα είναι στη Χωχαρούπα. Έτσι, προσπαθούν να μην ξεχάσουν κάποια βασικά πράγματα, όπως τρόφιμα, ρούχα και άλλα.

Γιατί ανησυχούμε άδικα; Ας βρούμε στον τηλεφωνικό κατάλογο κάποιο τηλέφωνο της Χωχαρούπας. Θα τηλεφωνήσουμε στην τουριστική αστυνομία της Χωχαρούπας και θα ρωτήσουμε όλα αυτά που χρειάζεται να γνωρίζουμε για το ταξίδι! Θα πάρω τηλέφωνο τον Λουκά, για να του πω την ιδέα μου!

«Ο Κώστας, η Μάρθα και ο Λουκάς
απουσιάζουν. Αφήστε το μήνυμά σας!»

Λουκά, γεια! Η Γαλήνη είμαι! Μου
ήρθε μια ιδέα για το ταξίδι. Όταν γυρίσεις,
πάρε με τηλέφωνο να σου την πω!

Στο μεταξύ η Γαλήνη, για να μη χάνει
χρόνο, αρχίζει να ψάχνει στον τηλεφωνικό
κατάλογο. Βλέπει σε μια σελίδα πολλά
ονόματα χωρών.

Τα διαβάσει όλα με τη σειρά:

Αίγυπτος, Αλβανία, ..., Βουλγαρία,
Ελλάδα, Ιαπωνία, ..., Κίνα, Κορέα, ...,
Ουκρανία, Πολωνία, Πορτογαλία,
Ρουμανία, Τουρκία, ..., Φιλιππίνες...

52

☀ Ξέρεις κάποιες από τις χώρες αυτές;

☀ Βρες τες στον χάρτη με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας σου.

Μάθε να γράφεις σωστά τη φράση με τα έντονα γράμματα.

Αίγυπτος

Ελλάδα

Ιαπωνία

Κίνα

Φιλιππίνες

- ☀ Τι σκέφτονται συνέχεια οι τέσσερις φίλοι;
- ☀ Τι σκέφτηκε να κάνει η Γαλήνη, για να βρουν πληροφορίες για τη Χωχαρούπα;
- ☀ Σε ποιον άφησε μήνυμα η Γαλήνη;
- ☀ Πώς νομίζεις ότι οι άνθρωποι έπαιρναν ή έστελναν μηνύματα ο ένας στον άλλο στα παλιά χρόνια;

Θα ήθελες αυτή τη στιγμή να αφήσεις μήνυμα σε κάποιον; Σε ποιον; Γράψε **στο τετράδιό σου** τι θα του έλεγες.

- ☀ Ύστερα από ποια χώρα θα έπρεπε να βρίσκεται η Χωχαρούπα στον τηλεφωνικό κατάλογο;

Πήγαινε στην **άσκηση 1** στη σελίδα 31 του **Τετραδίου Εργασιών**. Μετά άφησε και εσύ τα δικά σου μηνύματα στις ασκήσεις **2** και **3**, στις σελίδες 31 και 32.

2

Σκέψεις πριν από το ταξίδι

Η Γαλήνη νύσταξε και αποφάσισε να πάει για ύπνο. Πριν ξαπλώσει, πήρε ένα χαρτάκι και άφησε ένα μήνυμα στη μητέρα της:

Μαμά, αύριο ξύπνα με νωρίς. Δεν έχω βρει τα παιδιά ούτε το τηλέφωνο της Χωχαρούπας. Φαντάζομαι ότι θα είναι μια χώρα νεραϊδιών όπως στα παραμύθια...
'Η μήπως είναι ένα γραφικό χωριό με γαϊδουράκια;
Ελπίζω να τα καταφέρουμε!

Άσκηση 1

Βάλε την Ελλάδα, τη Χωχαρούπα, την Κίνα, τη Γαλλία, την Υεμένη και τη Μαδαγασκάρη στην αλφαβητική σειρά τους.

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

Αίγυπτος Αλβανία Δανία	Ιαπωνία Κορέα Κούβα	Λιβύη Πολωνία Πορτογαλία Τουρκία	Τυνησία Φινλανδία
--	------------------------------------	--	--

Άσκηση 1

Βάλε την Ελλάδα, τη Χωχαρούπα, την Κίνα, τη Γαλλία, την Υεμένη και τη Μαδαγασκάρη στην αλφαβητική σειρά τους.

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

Αίγυπτος Αλβανία Γαλλία Δανία Ελλάδα	Ιαπωνία Κίνα Κορέα Κούβα	Λιβύη Μαδαγασκάρη Πολωνία Πορτογαλία Τουρκία	Τυνησία Υεμένη Φινλανδία Χωχαρούπα
--	-----------------------------------	--	---

Άσκηση 2

Μπορείς να αφήσεις ένα γραπτό μήνυμα στη Γαλήνη, για να της πεις πώς θα βρει το τηλέφωνο της Χωχαρούπας;

Γαλήνη, για να βρεις το τηλέφωνο της Χωχαρούπας θα πρέπει να ανοίξεις τον τηλεφωνικό κατάλογο. Θα κοιτάξεις στο γράμμα Χ.

31

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

L

Άσκηση 3

Πηγαίνεις στο σπίτι ενός φίλου σου, αλλά όλοι λείπουν.
Γράψε το σημείωμα που θα του ρίξεις κάτω από την πόρτα.

Τάσο, γεια σου.
Πέρασα από το σπίτι σου
αλλά λείπατε. Τηλεφώνη-
σέ μου όταν γυρίσετε.

Όνομα

2

Σκέψεις πριν από το ταξίδι

Η Γαλήνη νύσταξε και αποφάσισε να πάει για ύπνο. Πριν ξαπλώσει, πήρε ένα χαρτάκι και άφησε ένα μήνυμα στη μητέρα της:

Μαμά, αύριο ξύπνα με νωρίς. Δεν έχω βρει τα παιδιά ούτε το τηλέφωνο της Χωχαρούπας. Φαντάζομαι ότι θα είναι μια χώρα νεραιδών όπως στα παραμύθια...
Ή μήπως είναι ένα γραφικό χωριό με γαιδουράκια; Ελπίζω να τα καταφέρουμε!

53

Μαμά, αύριο ξύπνα με νωρίς. Δεν έχω βρει τα παιδιά ούτε το τηλέφωνο της Χωχαρούπας. Φαντάζομαι ότι θα είναι μια χώρα νεραιδών όπως στα παραμύθια...

Ή μήπως είναι ένα γραφικό χωριό με γαιδουράκια; Ελπίζω να τα καταφέρουμε!

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Με τι σκέψεις αυτές να της **χαϊδεύουν** το μυαλό, αποκοιμήθηκε...

Χμ! Πολύ ωραίο το μήνυμα της Γαλήνης.
 Όμως μήπως λείπει κάτι από ορισμένες λέξεις;
 Μπορείς να βρεις από ποιες; Εγώ δεν καταλαβαίνω τι είναι μια
 χώρα **νεραιδών**. Εσύ; Ποιες άλλες λέξεις δεν καταλαβαίνεις;
 Γιατί; Να σου πω ένα μυστικό;
 Πρόσεξε τη λέξη **χαϊδεύουν** και τα σημαδάκια πάνω
 από το ι και θα μαντέψεις... Το βρήκες;

Διάβασε δυνατά τις παρακάτω λέξεις.

Τα **ει**, **αι**, **οι** και **αυ** ακούγονται το ίδιο με τα **εϊ**, **αιϊ**, **οϊ** και **αϋ**; Σε τι διαφέρουν;

ειρήνη	θεικός
παιδιά	γαϊδούρια
οικογένεια	κοροϊδεύω
αυλή	αϋπνία

Αντίγραψε τις λέξεις στο τετράδιό σου και μάθε να τις γράφεις σωστά.

Τα σημαδάκια “” που μπαίνουν πάνω από ορισμένα γράμματα τα λέμε διαλυτικά! Αυτά ξέχασε να βάλει η Γαλήνη στις λέξεις του μηνύματός της. Ξέρεις γιατί τα ονομάζουμε έτσι; Γιατί μας λένε να μη διαβάζουμε το **ει** σαν **ι**, το **αι** σαν **ε** και το **οι** σαν **ι**, αλλά να τα διαλύουμε, να τα χωρίζουμε σε δύο ήχους: **εϊ**, **αιϊ**, **οϊ**.

Για να δεις τι κάνουν τα διαλυτικά στις λέξεις, πήγαινε στην **άσκηση 4** στη σελίδα 32 του **Τετραδίου Εργασιών**. Θα γελάσουμε πολύ με τις λέξεις που αλλάζουν!

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Με τι σκέψεις αυτές να της χαϊδεύουν το
μυαλό, αποκοιμήθηκε...

Χμ! Πολύ ωραίο το μήνυμα
της Γαλήνης. Όμως μήπως λείπει κάτι από
ορισμένες λέξεις;

Μπορείς να βρεις από ποιες; Εγώ δεν
καταλαβαίνω τι είναι μια χώρα νεραιδών.
Εσύ; Ποιες άλλες λέξεις δεν
καταλαβαίνεις;

Γιατί; Να σου πω ένα μυστικό;

Πρόσεξε τη λέξη χαϊδεύουν και τα
σημαδάκια πάνω από το ι και θα
μαντέψεις... Το βρήκες;

Διάβασε δυνατά τις παρακάτω λέξεις.

Τα **ει**, **αι**, **οι** και **αυ** ακούγονται το ίδιο με τα **εϊ**, **αι̇**, **οϊ̇** και **αϋ̇**; Σε τι διαφέρουν;

ειρήνη	θειικός
παιδιά	γαϊδούρια
οικογένεια	κοροϊδεύω
αυλή	αϋπνία

Αντίγραψε τις λέξεις στο τετράδιό σου και μάθε να τις γράφεις σωστά.

Τα σημαδάκια ** που μπαίνουν πάνω από ορισμένα γράμματα τα λέμε διαλυτικά! Αυτά ξέχασε να βάλει η Γαλήνη στις λέξεις του μηνύματός της. Ξέρεις γιατί τα ονομάζουμε έτσι; Γιατί μας λένε να μη διαβάζουμε το **ει** σαν **ι**, το **αι** σαν **ε** και το **οι** σαν **ι**, αλλά να τα διαλύουμε, να τα χωρίζουμε σε δύο ήχους: **εϊ̇**, **αι̇**, **οϊ̇**.

Για να δεις τι κάνουν τα διαλυτικά στις λέξεις, πήγαινε στην άσκηση 4 στη σελίδα 32 του Τετραδίου Εργασιών. Θα γελάσουμε πολύ με τις λέξεις που αλλάζουν!

54

Διάβασε δυνατά τις παρακάτω λέξεις. Τα **ει**, **αι**, **οι** και **αυ** ακούγονται το ίδιο με τα **εϊ**, **αι̇**, **οϊ̇** και **αϋ̇**; Σε τι διαφέρουν;

ειρήνη
παιδιά
οικογένεια
αυλή

θειικός
γαϊδούρια
κοροϊδεύω
αϋπνία

Τα σημαδάκια που

μπαίνουν πάνω από ορισμένα γράμματα τα λέμε διαλυτικά!

Αυτά ξέχασε να βάλει η Γαλήνη στις λέξεις του μηνύματός της. Ξέρεις γιατί τα ονομάζουμε έτσι;

Γιατί μας λένε να μη διαβάζουμε το ει σαν ι, το αι σαν ε και το οι σαν ι, αλλά να τα διαλύουμε, να τα χωρίζουμε σε δύο ήχους: εϊ, αϊ, οϊ.

Άσκηση 4

Τα διαλυτικά γλίστρησαν, έφυγαν από τη θέση τους και μπήκαν αλλού. Έτσι, έγιναν πολλά λάθη. Μπορείς να βρεις τις λέξεις που είναι λάθος και να τις γράψεις σωστά δίπλα;

Ο κυρ-Κώστας μπήκε στο καίκι του και ξεκίνησε.

καϊκι

Στο εστιατόριο παραγγείλαμε παιδάκια!

Τα παιδιά έτρεχαν με τα ποδήλατά τους.

Στις 5 Μαΐου έχω τα γενέθλιά μου.

Έκανε καλό καιρό στο Κάιρο
και φόρεσα την καρό φούστα μου.

Όποιος κοροϊδεύει κοροϊδεύει τον εαυτό του.

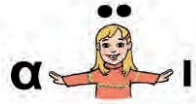
Στην αϋλή του σχολείου μας παίζουμε κυνηγητό.

32

Άσκηση 4

Τα διαλυτικά γλίστρησαν, έφυγαν από τη θέση τους και μπήκαν αλλού. Έτσι, έγιναν πολλά λάθη. Μπορείς να βρεις τις λέξεις που είναι λάθος και να τις γράψεις σωστά δίπλα;

Ο κυρ-Κώστας μπήκε στο καίκι του και ξεκίνησε.

καϊκι

Στο εστιατόριο παραγγείλαμε παιδάκια!

παιδάκια

Τα παιδιά έτρεχαν με τα ποδήλατά τους.

παιδιά

Στις 5 Μαΐου έχω τα γενέθλιά μου.

Μαΐου

Έκανε καλό καιρό στο Κάιρο
και φόρεσα την καρό φούστα μου.

καιρό

Όποιος κοροϊδεύει κοροϊδεύει τον εαυτό του.

κοροϊδεύει

Στην αϋλή του σχολείου μας παίζουμε κυνηγητό.

αυλή

32

- 3 Πριν κοιμηθεί, η Γαλήνη διάβασε μια ιστορία με αποχαιρετισμούς. Σκέφτηκε ότι θα πρέπει και εκείνη να αποχαιρετήσει συγγενείς και φίλους, πριν ξεκινήσει για τη Χωχαρούπα.

Στο καλό, χελιδονάκια

Ο αντικρινός κυρ Χελιδόνος είδε το χελιδονορολόι του και ρώτησε: «Έτοιμοι; Τα πράγματά μας είναι έτοιμα;».

Η γυναίκα του είπε: «Ναι, είμαστε έτοιμοι».

Κάθισε να ξεκουραστεί σ' ένα φύλλο απάνω. Το φύλλο τρεμούλιασε συγκινημένο.

Ο κυρ Χελιδόνος ήταν ανήσυχος και ρώτησε πάλι: «Δεν ξεχάσαμε τίποτα;». Το ίδιο ανήσυχη ήταν και η κυρα-Χελιδόνα.

Τα χελιδονάκια, που όση ώραμίλαγαν οι γονείς τους αυτάτσιμπολογιόντουσαν, είπαν: «Δεν αποχαιρετήσαμε τους φίλους μας».

Οι φίλοι τους, τα παιδιά, εκείνη την ώρα κάνανε μάθημα. Ο Φριφρής στάθηκε στο πεζουλάκι του παραθυριού. Ευγενικά χτύπησε το τζάμι. «Παιδιά, ήρθε η ώρα να φύγουμε» έλεγε το χτύπημά του.

Ο δάσκαλος το άκουσε και είπε στα παιδιά: «**Τα χελιδόνια φεύγουν. Πάνε σε ζεστές χώρες. Ελάτε να τα αποχαιρετήσουμε**».

Προσαρμογή από το βιβλίο της Γαλάτειας Σουρέλη, «Ο αγέρας παίζει φλογέρα», εκδ. Τήνος

Μπορείς να διηγηθείς τι συμβαίνει στην ιστορία;

Μάθε να γράφεις **σωστά** τις φράσεις με τα έντονα γράμματα.

Εκτός από τα διαλυτικά, υπάρχει και ένα άλλο σημάδακι. Το λένε **ενωτικό**, επειδή ενώνει λέξεις όπως **αϊ-**, **γερο-**, **κυρα-** με άλλες που ακολουθούν. Είναι έτσι: - .

Χρωμάτισε όλα τα **ενωτικά** που υπάρχουν στο παραπάνω κείμενο.

- 3 Πριν κοιμηθεί, η Γαλήνη διάβασε μια ιστορία με αποχαιρετισμούς. Σκέφτηκε ότι θα πρέπει και εκείνη να αποχαιρετήσει συγγενείς και φίλους, πριν ξεκινήσει για τη Χωχαρούπα.

Πριν κοιμηθεί, η Γαλήνη διάβασε μια ιστορία με αποχαιρετισμούς. Σκέφτηκε ότι θα πρέπει και εκείνη να αποχαιρετήσει συγγενείς και φίλους, πριν ξεκινήσει για τη Χωχαρούπα.

Στο καλό, χελιδονάκια

Ο αντικρινός κυρ Χελιδόνος είδε το χελιδονορολόι του και ρώτησε: «Έτοιμοι; Τα πράγματά μας είναι έτοιμα;».

Η γυναίκα του είπε: «Ναι, είμαστε έτοιμοι».

Κάθισε να ξεκουραστεί σ' ένα φύλλο απάνω. Το φύλλο τρεμούλιασε συγκινημένο.

Ο κυρ Χελιδόνος ήταν ανήσυχος και ρώτησε πάλι: «Δεν ξεχάσαμε τίποτα;». Το ίδιο ανήσυχη ήταν και η κυρα-Χελιδόνα.

Τα χελιδονάκια, που όση ώραμίλαγαν οι γονείς τους αυτά τσιμπολογιόντουσαν, είπαν: «Δεν αποχαιρετήσαμε τους φίλους μας».

Οι φίλοι τους, τα παιδιά, εκείνη την ώρα κάνανε μάθημα. Ο Φριφρής στάθηκε στο πεζουλάκι του παραθυριού. Ευγενικά χτύπησε το τζάμι. «Παιδιά, ήρθε η ώρα να φύγουμε» έλεγε το χτύπημά του.

Ο δάσκαλος το άκουσε και είπε στα παιδιά: «Τα χελιδόνια φεύγουν. Πάνε σε ζεστές χώρες. Ελάτε να τα αποχαιρετήσουμε».

Εκτός από τα διαλυτικά, υπάρχει και ένα άλλο σημαδάκι. Το λένε **ενωτικό**, επειδή ενώνει λέξεις όπως **αι-**, **γερο-**, **κυρα-** με άλλες που ακολουθούν. Είναι έτσι: - .

Χρωμάτισε όλα τα **ενωτικά** που υπάρχουν στο παραπάνω κείμενο.

4

Και η Χαρά σκεφτόταν το παραμύθι. Πριν την πάρει ο ύπνος, διάβασε ένα παραμύθι, όπως κάθε βράδυ.

Ο αϊτός και το αηδόνι

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας αϊτός που είχε για γείτονα ένα αηδόνι το οποίο κελαηδούσε πιο ωραία από όλα τα πουλιά του δάσους. Το αηδόνι θαύμαζε τον αϊτό για τα μεγάλα δυνατά φτερά του, και ο αϊτός θαύμαζε το αηδόνι για το κελάηδημά του.

Μια μέρα λέει ο αϊτός στο αηδόνι: «Αηδόνι, βόηθα με να μάθω να κελαηδώ όπως εσύ». «Μετά χαράς» είπε το αηδόνι και άρχισε να δείχνει στον αϊτό πώς πρέπει να τραγουδά. Ο αϊτός όμως, όσο και αν προσπαθούσε, δεν μπορούσε να τραγουδήσει.

Την άλλη μέρα λέει το αηδόνι στον αϊτό: «Αϊτέ, θα μου μάθεις να φτερουγίζω ψηλά κουβαλώντας πράγματα, όπως αυτό το ρόδι;». «Μετά χαράς» είπε ο αϊτός, μα όσο και αν προσπαθούσε να δείξει στο αηδόνι πώς να κρατά το ρόδι και να πετά ψηλά, το αηδόνι δεν τα κατάφερνε. Το ρόδι έπεσε και άνοιξε στη μέση.

Ένας γάιδαρος που περνούσε από εκεί τους λέει: «Είναι καλύτερο να σας αρέσει αυτό που είστε παρά να θέλετε να μοιάσετε σε κάποιον άλλο!»

☀️ Τι ήθελε ο αϊτός και τι το αηδόνι; Το κατάφεραν;

☀️ Τι τους συμβούλεψε ο γάιδαρος;

Μπορείς να χρωματίσεις όλα τα **αϊ, άι, αη, οϊ, όι** και **όη** του παραμυθιού;

Αντίγραψε στο τετράδιό σου τις λέξεις του κειμένου που έχουν **αϊ, άι, αη, οϊ, όι** και **όη** και μάθε να τις γράφεις σωστά.

Τα **αϊ, άι, αη, οϊ, όι** και **όη** λέγονται δίφθογγοι.

4

Και η Χαρά σκεφτόταν το παραμύθι. Πριν την πάρει ο ύπνος, διάβασε ένα παραμύθι, όπως κάθε βράδυ.

Ο αϊτός και το αηδόνι

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας αϊτός που είχε για γείτονα ένα αηδόνι το οποίο κελαηδούσε πιο ωραία από όλα τα πουλιά του δάσους. Το αηδόνι θαύμαζε τον αϊτό για τα μεγάλα δυνατά φτερά του, και ο αϊτός θαύμαζε το αηδόνι για το κελάηδημά του.

Μια μέρα λέει ο αϊτός στο αηδόνι: «Αηδόνι, βόηθα με να μάθω να κελαηδώ όπως εσύ». «Μετά χαράς» είπε το αηδόνι και άρχισε να δείχνει στον αϊτό πώς πρέπει να τραγουδά. Ο αϊτός όμως, όσο και αν προσπαθούσε, δεν μπορούσε να τραγουδήσει.

Την άλλη μέρα λέει το αηδόνι στον αϊτό: «Αϊτέ, θα μου μάθεις να φτερουγίζω ψηλά κουβαλώντας πράγματα, όπως αυτό το ρόιδι;». «Μετά χαράς» είπε ο αϊτός, μα

όσο και αν προσπαθούσε να δείξει στο
αηδόνι πώς να κρατά το ρόιδι και να πετά
ψηλά, το αηδόνι δεν τα κατάφερνε. Το
ρόιδι έπεσε και άνοιξε στη μέση.

Ένας γάιδαρος που περνούσε από εκεί
τους λέει: «Είναι καλύτερο να σας αρέσει
αυτό που είστε παρά να θέλετε να
μοιάσετε σε κάποιον άλλο!».

5

Ο Λουκάς γύρισε στο σπίτι του αργά και δεν τηλεφώνησε στη Γαλήνη. Πριν πάει για ύπνο, θυμήθηκε ξαφνικά ότι δεν είχε κάνει ακόμη την άσκησή του για το σχολείο. Το μυαλό του ήταν συνέχεια στη Χωχαρούπα και είχε ξεχάσει εντελώς την άσκηση.

Η άσκηση έλεγε: «Οι παρακάτω προτάσεις είναι σωστές. Όμως μπορείς να σβήσεις εννιά γράμματα και να είναι και πάλι σωστές! Πώς γίνεται αυτό;».

Για να σε βοηθήσω, θα σου πω ένα μυστικό. Πολλές φορές, για να διαβάζουμε πιο εύκολα, κόβουμε κάποια γράμματα από τις λέξεις. Προσοχή όμως! Υπάρχουν κανόνες. Για παράδειγμα, μπορούμε να πούμε «τ' αεροπλάνα», για να μη λέμε πολλά ααα! Το ίδιο μπορούμε να κάνουμε με τα φωνήεντα ε και ο και με το δίψηφο φωνήεν ου. Όταν αφαιρούμε ένα φωνήεν, το σημαδάκι που βάζουμε στη θέση του είναι η **απόστροφος** **◌'◌**.

Στο παρακάτω κείμενο σβήσε εννιά γράμματα και βάλε στη θέση τους την απόστροφο **◌'◌**.

Τα αεροπλάνα πετούν ψηλά. Το όνειρό μου ήταν πάντα να μπω σε ένα αεροπλάνο. Και να που πραγματοποιήθηκε. «Να ακούς την αεροσυνοδό» μου είπε η μαμά μου. «Θα ανεβείς προσεκτικά» μου είπε η αεροσυνοδός. Σιγά το δύσκολο! Μπήκα με ενθουσιασμό στο ωραιότερο αεροπλάνο, που με έφερε σε ένα μέρος ονειρεμένο! Αχ! Θα ήθελα να μείνω εδώ για πάντα!

Και αν τα γράμματα σβηστούν, στη θέση τους πάλι μπορούν να μπουν! Πήγαινε στην **άσκηση 5** στη σελίδα 33 του **Τετραδίου Εργασιών**.

Στο παρακάτω κείμενο σβήσε εννιά γράμματα και βάλε στη θέση τους την απόστροφο ☐.

Τα αεροπλάνα πετούν ψηλά. Το όνειρό μου ήταν πάντα να μπω σε ένα αεροπλάνο. Και να που πραγματοποιήθηκε. «Να ακούς την αεροσυνοδό» μου είπε η μαμά μου. «Θα ανεβείς προσεκτικά» μου είπε η αεροσυνοδός. Σιγά το δύσκολο! Μπήκα με ενθουσιασμό στο ωραιότερο αεροπλάνο, που με έφερε σε ένα μέρος ονειρεμένο! Αχ! Θα ήθελα να μείνω εδώ για πάντα!

Τα αεροπλάνα πετούν ψηλά. Το όνειρό μου ήταν πάντα να μπω σε ένα αεροπλάνο. Και να που πραγματοποιήθηκε. «Να ακούς την αεροσυνοδό» μου είπε η μαμά μου. «Θα ανεβείς προσεκτικά» μου είπε η αεροσυνοδός. Σιγά το δύσκολο! Μπήκα με ενθουσιασμό στο ωραιότερο αεροπλάνο, που με έφερε σε ένα μέρος ονειρεμένο! Αχ! Θα ήθελα να μείνω εδώ για πάντα!

Τ' αεροπλάνα πετούν ψηλά. Τ' όνειρό μου ήταν πάντα να μπω σ' ένα αεροπλάνο. Και να που πραγματοποιήθηκε. «Ν' ακούς την αεροσυνοδό» μου είπε η μαμά μου. «Θ' ανεβείς προσεκτικά» μου είπε η αεροσυνοδός. Σιγά το δύσκολο! Μπήκα μ' ενθουσιασμό στ' ωραιότερο αεροπλάνο, που μ' έφερε σ' ένα μέρος ονειρεμένο! Αχ! Θα ήθελα να μείνω εδώ για πάντα!

Άσκηση 5

Αντίγραψε το παρακάτω σημείωμα που άφησε ο Λουκάς στον Αρμπέν, γράφοντας όμως τις λέξεις όπως ήταν πριν μπει απόστροφος.

Μάθε να γράφεις σωστά
το σημείωμα όπως το έγραψε ο Λουκάς.

Αρμπέν,
σ' έφαξα αλλά δε σε βρήκα.
Πηγαίνω σ' ένα μεγάλο
βιβλιοπωλείο, για ν' αγοράσω
έναν χάρτη για το ταξίδι
στη Χωχαρούπα.
Δε θ' αργήσω.

Λουκάς

Αρμπέν, _____

σε έψαξα αλλά δε σε βρήκα. Πηγαίνω σε ένα _____

μεγάλο βιβλιοπωλείο, για να αγοράσω έναν χάρτη _____

για το ταξίδι στη Χωχαρούπα. Δε θα αργήσω. _____

Λουκάς _____

Ταξίδι στον κόσμο της γλώσσας

Διάβασε αυτά που γράφει
ο πίνακας και σημείωσε
τι έμαθες.

Έμαθα...	Πολύ καλά ●	Αρκετά καλά ●
Έμαθα γιατί αφήνουμε μηνύματα.		
Έμαθα να αφήνω και εγώ μηνύματα προφορικά ή γραπτά.		
Έμαθα πότε βάζουμε διαλυτικά, ενωτικό και απόστροφο.		
Έμαθα να διαβάζω και να γράφω σωστά τους διφθόγγους.		

Το τρομαχμένο χελιδονάκι

Ένα χελιδονάκι έπεσε μπροστά στα πόδια της Κατερίνας, στον κήπο του εξοχικού ξενοδοχείου, όπου είχε έρθει να περάσει τις διακοπές της, μαζί με τη μαμά της, τη γιαγιά της και τον αδελφό της, τον Παναγιώτη. Η Κατερίνα είχε κατέβει στον κήπο για ν' αποχαιρετήσει τον κυρ Παντελή, τον κηπουρό, γιατί ο μπαμπάς της είχε φτάσει τώρα το μεσημέρι και την άλλη μέρα θα τους έπαιρνε με το αυτοκίνητό του για να γυρίσουν πίσω στο σπίτι τους. Και να, την ώρα που τα έλεγε αυτά στον κυρ Παντελή, ήρθε το χελιδόνι και έπεσε μπροστά στα πόδια της.

Ο κυρ Παντελής το σήκωσε από χάρμη, το πασπάτευσε κι έπειτα είπε:

– Ζωντανό είναι και δε φαίνεται να είναι πολύ χτυπημένο. Ζαλισμένο μόνο δείχνει. Κι είναι πετροχελιδόνο, απ' αυτά που πετούν κοντά στη θάλασσα. Το θέλεις; Πάρ' το!

Η Κατερίνα πήρε κάπως δειλιασμένη το πουλάκι, του χάιδεψε τις σταχτιές φτερούγες του και το κεφαλάκι με τα κατάμαυρα ματάκια, που έμοιαζαν με χάντρες, ύστερα το αγκάλιασε απαλά και το πήγε στον αδελφό της.

– Κοίταξε! του είπε. Ένα χελιδόνι. Τι θα το κάνουμε;

– Να πάμε στη μαμά κι αυτή θα μας πει, απάντησε ο Παναγιώτης.

Η μαμά όμως καταγινόταν να ετοιμάζει τις βαλίτσες κι έτσι ζητήθηκε η συμβουλή της

γιαγιάς. Η γιαγιά σύστησε στην Κατερίνα να βάλει το πουλάκι χάρω, για να ιδούν μήπως έχει σπάσει καμιά φτερούγα ή κανένα ποδαράκι. Το πουλάκι πάτησε γερά και τα δυο ποδαράκια του, τέντωσε τις φτερούγες του, τις χτύπησε μια δυο φορές, μα δεν μπόρεσε να πετάξει.

– Να βρούμε ένα κλουβί και να το βάλουμε! πρότεινε η Κατερίνα.

– Πού θα το βρούμε εδώ πέρα το κλουβί; έκανε ο Παναγιώτης. Εδώ δεν έχει κλουβιά.

– Το καλύτερο θα ήταν να το αφήσουμε ελεύθερο να πάει να βρει τους συντρόφους του, είπε η γιαγιά. Για την ώρα όμως δεν μπορεί να πετάξει, κι αν το βγάλουμε στον κήπο θα το φάει καμιά γάτα. Να το κλείσουμε λοιπόν στο μπαλκόνι κι αργότερα βλέπουμε τι γίνεται.

Έβγαλαν λοιπόν το πουλάκι στο μπαλκόνι, η γιαγιά έβαλε κοντά του κι ένα πιατάκι με νερό, μην τύχει και διψάσει, κι ο Παναγιώτης καταγινόταν όλο το απόγευμα να κυνηγάει μύγες και κουνούπια, γιατί όπως είχε ακουστά, μόνον αυτά τρώνε τα χελιδόνια. Ωστόσο δεν τα κατάφερε να πιάσει κανένα

και το χελιδονάκι περπατούσε ένα γύρο στο μπαλκόνι, χτυπούσε πότε πότε τις φτερούγες του, δοκιμάζοντας να πετάξει, κ' ύστερα πήγαινε και ζάρωνε σε μian άκρη.

Η Κατερίνα έκανε διάφορα σχέδια και τα 'λεγε στη γιαγιά της:

– Ξέρεις, γιαγιάκα, αν το χελιδονάκι δεν μπορέσει να πετάξει ως αύριο το πρωί που θα φύγουμε, θα το κρατήσω στην αγκαλιά μου και θα το πάρω μαζί μου μέσα στο αυτοκίνητο. Κι όταν φτάσουμε στο σπίτι μας, θα του δέσω το ποδαράκι του μ' ένα σπάγκο και θα το αφήσω να τριγυρίζει ελεύθερα παντού.

– Καρδούλα μου, έλεγε η γιαγιά, τα χελιδόνια δεν είναι σαν τις κότες ή σαν τα περιστέρια να ζούνε μέσα στο σπίτι. Είναι πουλάκια του Θεού και πετάνε ελεύθερα στον αέρα. Τούτο το καημένο, αν δεν μπορέσει να πετάξει ως αύριο το πρωί, καθώς είναι νηστικό και πεινασμένο θα ψοφήσει.

Μα το χελιδονάκι δεν ψόφησε. Το βράδυ όταν σκοτείνιασε, κούρνιασε πίσω από το μισάνοιχτο παραθυρόφυλλο στο απάγγειο* κι εκεί κοιμήθηκε ως το πρωί. Την άλλη μέρα η μαμά άνοιξε πολύ νωρίς την μπαλκονόπορτα, γιατί έπρεπε να ετοιμαστούν για να φύγουν, και –τσιπ! τσιπ!– το πρώτο που μπήκε μέσα στην κάμαρα ήταν το χελιδόνι!

– Εδώ είσαι, χρυσό μου; έκανε χαρούμενη η Κατερίνα, και του άπλωσε το χέρι.

– Το χελιδόνι ανέβηκε θαρρετά στο μπράτσο της και την κοίταξε με τα ζωηρά ματάκια του.

– Φαίνεται καλύτερα από χτες, είπε η γιαγιά.

Κι αλήθεια, όταν βγήκε η Κατερίνα στο μπαλκόνι, το χελιδόνι έκανε ένα δυο πηδηματάκια πάνω στην τεντωμένη παλάμη της, ύστερα ζυγιάστηκε*, άνοιξε τις φτερούγες του και φρρρτ! πέταξε κατά τη θάλασσα. Για μια στιγμή φάνηκε πως θα πέσει, μα γρήγορα βρήκε την ισορροπία του, πήρε φόρα και κάθηκε ψηλά στον ουρανό.

– Στο καλό, χελιδονάκι! Στο καλό! φώναξε η Κατερίνα. Ούτε αντίο δεν μας είπε! έκανε και βούρκωσαν τα μάτια της.

– Πώς δεν μας είπε! γέλασε ο Παναγιώτης, κι έδειξε μια ολοστρόγγυλη πράσινη κουτσουλίτσα, που είχε αφήσει το χελιδονάκι στο πρεβάζι.

Γεωργία Ταρσούλη

* **απάγγειο - απάγκιο:** ο τόπος που δεν τον πιάνει ο άνεμος

* **ζυγιάστηκε:** ισορρόπησε

δραστηριότητες

Κράτησες ποτέ πουλάκι στα χέρια σου; Τι ένιωσες εκείνη τη στιγμή;

Για τα χελιδόνια, και γενικά για τα πουλιά, έχουν γραφτεί πολλά ποιήματα, τραγούδια, ιστορίες... Μπορείς με τους συμμαθητές σου να συγκεντρώσεις κάποια από αυτά και να φτιάξεις ένα βιβλίο γεμάτο... τιτιβίσματα!

Στην εικόνα βλέπεις δύο χελιδόνια το ένα αντίκρυ στο άλλο. Πρόσεξε τη στάση τους. Τι να λένε άραγε μεταξύ τους;

«Χελιδόνια». Λεπτομέρεια από την τοιχογραφία της Άνοιξης στην κυκλαδική θήρα (Σαντορίνη)

